20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ޖުޑީޝިއަރީ ކޮ މިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން
28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެ (ކޮމިޓީ ކުރ ކޮޓަރި)11
ފެށުނު ގަޑި: 12:30

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގަ އްރިރު ؛ ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްސައްތާރު މުޙައްމަދު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް އިއްޒަތްތެރި އެންމެހައި
މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ކޮމިޓީގެ އެޖެންޑާ ހަމަޖެހިފައި އޮތް ގޮތުން ފުރަތަމަ
ކަމަކަށް މި އޮތީ ގަލޮޅު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް
ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ސިޓީއަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ނިންމި ނިންމުމަކާ ގުޅިގެން ޕެރޯލް ބޯޑުން މައުލޫމާތު
ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަން ސަރވިސަ ށް ސިޓީއެއް ފޮނުވިން. ދެން އެ މައްސަލައިގަ އި އެ
ބޭފުޅުން ދެއްވި ޖަވާބު އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނާ މިހާރު ހިއްސާކޮށްލެވިފައި ވާނެ. ދެން ފުރަތަމަ ކަމެއްގެ
ގޮތުން މި އޮތީ އެކަމާ މަޝްވަރާކޮށްލުން. ދެވަނަ ކަމަކަށް މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ
ކުށްކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލާ ގުޅޭ ބިލުގެ ދިރާސާކުރުން. އެގޮތުން މިހާރު މި ގެންދަނީ ބިލުގެ މާއްދާތައް ކޮމިޓީގެ
ރެކޯޑަށް ޓަކައި ކިޔަމުން. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެޖެންޑާގެ ނަންބަރު އެކެއްގައި ހަމަޖެހިފައި އޮތް
މައްސަލައަށް ގޮތެއް ނިންމުމަށް ފަހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެވަނަ ނަންބަރަށް ދާނީ. ދެން މިއަދު ގާތްގަނޑަކަށް
އަޅުގަނޑު ގަސްދުކުރަނީ 1:30 ވަންދެން ކޮމިޓީގެ ވަގުތު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެހެން
ގޮތަކަށް އެދިނުލައްވާ ނަމަ. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅިފައި މި އޮތް މައްސަލައިގައި އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ފްލޯ ހުޅުވަ އިލާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅަކަށާއި މަޝްވަރާއަށް.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފްލޯ ހުޅުވަ އިލަން މި ހިސާބުން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު މި މައްސަލައިގަ އި
އަޅުގަނޑުމެން ނިންމީ އެ މިކަމާ ގުޅިގެން މައުލޫމާތު ސާފުކުރަން ފުރަތަމަ ކަމަކަށް. ދެން އަޅުގަނޑު ޕެރޯލް ބޯޑަށް
ކަރެކްޝަން ސަރވިސަށް ސިޓީ ފޮނުވީމަ އެ ބޭފުޅުން އަނެއްހެން ސްޕެސިފިކަލީ ފާހަގަކުރައްވާފައި މި އޮތީ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފަ އި އޮތް ތާރީޚުގައި ވަކި މީހަކު ދޫކޮށްލާފައި، އެގޮތަށް ފަންސަވީސް އަހަރަށް
ޖަލަށް ލާން ޙުކުމްކޮށްފައި ހުރި މީހަކު އެ ތާރީޚުގައި އެގޮތަށް ދޫކޮށްލާފައި ނުވާކަމަށް އިނގޭތޯ. ދެން އިދާރީމޭޒުން
ސާފުކުރެއްވި. ސާފުކުރެއްވީމަ ވިދާޅުވީ އެ ކަނޑައެޅިގެން ވަކި ބައްދަލުވުމަކާއި ސްޕެސިފިކަލީ ވަކި މީހެއް ނޭނގޭ
ކަމަށް ވަންޏާ އެ ބޭފުޅުންނަކަ ށް އެ ގޮތަކަށް މައުލޫމާތު ދެއްވޭކަށް ވެސް ނުވެސް އޮންނާނެތާ. ނުވެސް ދެވޭނެތާ
ދެއްތޯ. އެހެންވެގެން މިގޮތަށް އެ ބޭފުޅުން ޖަވާބުދެއްވީ. ދެން މި މައްސަލަ ހިނގާފައި އޮތް ތާރީޚަށް ބަލައިލާ އިރު
މީޑިއާގައި މި ދެކެވުނު ވާހަކައިގެ މައްޗަށް ބަލައިލާ އިރުގަ އި ހޯމް މިނިސްޓަރ މިއަށް ޖަވާބުދެއްވަ އި ޕެރޯލް ބޯޑުގެ
މެންބަރުން ވަކިކުރެއްވި ޚަބަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނީ. އަދި މީޑިއާގައި ވެސް އެގޮތަށް ޖަވާބުދެއްވާފައި އޮތީ.
1

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ދެން އެހެންވީމާ، މި ލެޓަރގައި އެގޮތަށް ވަކި މީހެއްގެ ނަމާއި އެއްޗެހި ފާހަގަކުރައްވާފަ އި ނެތީމަ މި ކަމަށް
އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ މިގޮތަށް ޖަވާބުދެއްވާފައި މި އޮތީ. ދެން އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ފޮނުވީ
މައްސަލައިގައި ކަރެކްޝަން ސަރވިސުން މި ގޮތަށް ޖަވާބުދެއްވާފައި މި އޮތީ. އާދެ! އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން
ޙަސަން ވަޙީދަށް، ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޗެއާ. އާދެ! ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައަ ކާ ގުޅިގެން 25 އަހަރަށް ޖަލަށް ލުމަށް ނިޔާ ކަނޑައަޅާފައިވާ
ފަރާތެއް ޕެރޯލް ބޯޑުން މިނިވަންކުރުމާގުޅޭ މައްސަލައިގަ އި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް ވަނީ މޯލްޑިވްސް
ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސުން އެ މައްސަލައިގަ އި ސިޓީއަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންގާފައި މިވަނީ އެ މައްސަލަ
ހިނގާ ދިޔަގޮތް. އެ ކަންތައް ހިނގާދިޔަގޮތް އަންގާފައިވާތީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިލަން މި ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާފައި އޮތް ޖަވާބު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހެޅުމަށް ފަހު މި މައްސަލަ
ފައިލްކުރުން. ޝުކުރިއްޔާ. ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސުން ދީފައި އޮތް ޖަވާބު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިޔުމަކުން
ހުށަހަޅާފައި މި މައްސަލަ ފައިލްކުރަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. އާދެ! އެ ބޭފުޅުން ޕެރޯލް ބޯޑުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް،
ކޮމިޓީއަށް މައުލޫމާތު ދެއްވާފައިވަނީ ސްޕެސިފިކަލީ ވަކި މީހެއްގެ ވާހަކަ ބަޔާންކޮށްފައި ނެތޭ. އެހެންވީމާ، ވަކި
ތާރީޚެއް ވެސް މީގަ އި ނެތް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލައިގަ އި އެގޮތަށް ކަންހިނގާފައި ނުވާކަމަށް
ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، މި ޕެރޯލް ބޯޑުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާފައިވާ ޖަވާބު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް
ލިޔުމަކުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމަށް ފަހު، ފޮނުއްވުމަށް ފަހު މި މައްސަލަ ފައިލްކުރުމަށް
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު..
ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
2

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. މިއަދު އެޖެންޑާގަ އި މި އޮތް ފުރަތަމަ މައްސަލައާ ގުޅިގެން، މައްސަލައާ
ގުޅިގެން ދެންމެ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކުރަން. ދެން އިތުރަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ހަގީގަތުގައި މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން، މުޙައްމަދު
އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް މައްސަލައާ ގުޅިގެން މީގައި އެބަ ހުރި ވަރަށްގިނަ ވާހަކަތަކެއް ލިޔުއްވާފައި.
އެހެންނަމަވެސް، އޭރު އެ ހިނގާދިޔަ ހާދިސާއާ ގުޅިގެން ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުން އަޅުއްވަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް
އަޅުއްވަ އި މިކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންފޯމަލީ ހަމަ މައުލޫމާތު ވެސް ލިބިފައި އެބައިން ސޯޝަލް މީޑިއާގެ އެކި
ދިމަދިމާލުން. މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކުން އަޅުއްވަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ވެސް އަޅުއްވާފައި
ވަނީ. ދެން މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް އެދިލައްވާފައިވާ ގޮތަށް ސްޕެސިފިކަލީ ވަކި ކަމެއް ފާހަގަކޮށްފައި ނެތުމާ އެކު
އަޅުގަނޑުމެން އެ މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް ފޮނުވި ސިޓީއާ ގުޅިގެން މިއޮތީ ޖަވާބެއް ލިބިފައި. އެހެންވީމާ، ލިބިފައި އޮތް
ޖަވާބަށް ރިއާޔަތްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިޔުމުން މުޙައްމަދު އިބްރާހީމަށް ޖަވާބު ދެވިދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް
ގަބޫލުކުރެވެނީ މި ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން. އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިތުރު ހުށަހެޅުމެއް ނެތުމާ އެކު މި ހުށަހެޅުމަށް ވޯޓަށް އަހައިލާފައި ކުރިއަށްދާނަން. ވިލުފުށި ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ހުށަހަޅުއްވަ އި ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު
ތާއީދުކުރެއްވި ކަރެކްޝަން ސަރވިސުން މި ދެއްވާފައި އޮތް ޖަވާބުގެ އަލީގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރަށް
ލިޔުމުން ޖަވާބުދެއްވާފައި މި މައްސަލަ މިހާ ހިސާބުން ނިމުނީ ކަމުގައި ބަލަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން އެގޮތަށް ވޯޓު ދެއްވުމަށް ދަންނަވައިލަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ!
އެހެންވީމާ، މި ހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅަ އިފިން ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެލެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ
އިއްތިފާގުން. ދެން އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅިފަ އި މި އޮތީ އިއްޔެ އަޅުގަނޑުމެން
ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ކުށްކުށްގެން ހޯދާ މުދަލާ ގުޅޭ ބިލު ދިރާސާކުރުން. އެގޮތުން އިއްޔެ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމި
ހިސާބުން ފެށިގެން ރެކޯޑުގައި އެ ބިލުގެ ދެން ހުރި ބައިތައް ކުރިއަށް ގެންދާނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
3

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ކުށްކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލާ ގުޅޭ ބިލުގެ 34 ވަނަ މާއްދާ. މޮނިޓަރކުރުމުގެ އަމުރުގެ މުއްދަތު. މި ގާނޫނުގެ 33 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓު މޮނިޓަރކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެދެވޭނެ މުއްދަތަކީ ގިނަވެގެން ތިން
މަސްދުވަހެވެ. މޮނިޓަރކުރުމުގެ އަމުރާ ބެހޭ މައުލޫމާތު ހާމަނުކުރުން. 35 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މާލީ އިދާރާއެއްގެ
އެކައުންޓު މޮނިޓަރކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުނުކަން، އެ އެކައުންޓު ގެ ވެރިފަރާތަށް ނޭނގޭ ގޮތަށް ނުވަތަ
އަންގަންނުޖެހޭގޮތަށް އަމުރު ނެރޭ ހާލަތުގައި، އެ އަމުރު ކޯޓުން ނެރެފައިވާކަން ނުވަތަ އެ އަމުރު
ތަންފީޒުކުރެވޭކަމުގެ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރާ ގާނޫނު
ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރުންނަށް ނުވަތަ އަމުރު ނިސްބަތްވާ މާލީ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރުންނަށް
ހާމަކުރާކުރުން ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެ މަ އު ލޫމާތު ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ) އާ
ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް އެއް ލައްކަ ރުފިޔާއިން ފެށިގެން އެއް މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އިޚުތިޔާރު އަމުރު ނެރުނު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މޮނިޓަރ ކުރުމުގެ އަމުރާ ޚިލާފުވުން. 36 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި
ގާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އެކައުންޓު މޮނިޓަރކުރުމުގެ އަމުރެއް ރައްދުވާ މާލީ އިދާރާއަކުން އެ
އަމުރާ ޚިލާފުވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)އާ ޚިލާފުވެއްޖެ މާލީ އިދާރާއެއް އެއް ލައްކަ ރުފިޔާއިން
ފެށިގެން އެއް މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު އަމުރު ނެރުނު ކޯޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވެނީ މި (ށ)ގައި މި ބުނާ މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ ނަމަ އެއް ލައްކަ ރުފިޔާއާއި
އެއް މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު އަމުރު ނެރުނު ކޯޓަކަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށް
މި ބުނާ ބުނުން، އިޚުތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެކި މީހުންނާ ދޭތެރޭ އެކި ގޮތްގޮތަށް އަމުރު
ނެރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެންދާނެ ކަމެއް. ދެން އާންމުކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހެން ހުންނަ ބައެއް ކަހަލަ ލޫޕްތަކުން
އެކި މީހުން އެކި ކަހަލަ މާނަ ނަގައި އެއް ވައްތަރެއްގެ މައްސަލަތަކެއް އެކި ކަހަލަ ޙުކުމް ނެރެ، އަދި ރައްޔިތުން
ވެސް ގާޒީންނާ ދޭތެރޭގައި، ގާޒީން ނެރޭ ޙުކުމާ ދޭތެރޭގައި ޝައްކު އުފައްދާ ގޮތަށް ކަންކަން ފަހިވާ ފުރުޞަތުތަކެއް
މީގެ ތެރެއިން ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. އެހެންވީމާ، މި އޮންނަ އަމުރު، އިޚުތިޔާރު ލިބިގެންވާ ކަމަށް
މި ބުނާ ބުނުން ބަދަލުކޮށްލަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. އެ އިބާރާތް.
4

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
3 ވަނަ ބައި. ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރު. ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރު، 37 ވަނަ މާއްދާ. (ހ)- މި ގާނޫނުގެ 24 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ތަޙުޤީޤުކުރެވެމުންދާ ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއްގެ ދަޢުވާއުފުލިފައިވާ ފަރާތެއްގެ
މިލްކުވެރިކަމުގައިވާ މުދަލާގުޅޭ މައުލޫމާތު މާލީ އިދާރާއެއްގައި، ނުވަތަ ކަމާ ބެހޭ އެހެން އިދާރާއެއްގައި، ނުވަތަ
ވިޔަފާރިއެއްގައި ، ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލުގެ ދަށުގައި ހުރި ކަމަށް އެކަށީގެންވާ
ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، އެ މައުލޫމާތު ހާމަކުރަން
އެންގުމަށް ޓަކައި ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކަށް އެދި އެ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. (ށ)-
މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތެއްގެ މިލްކުވެރި ކަމުގައި ވާ މުދަލާގުޅޭ މައުލޫމާތު"
ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ފަރާތެއްގެ މިލްކުވެރި ކަމުގައި ވާ މުދަލުގެ ބާވަތާއި، ހުރި ތަނާއި، އަގާއި،
މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމާގުޅޭ މުޢާމަލާތްތަކާއި، އެ ނޫން ވެސް އެ މުދަލަކުން ކުރެވޭ މުޢާމަލާތްތައް އަންގައިދޭ
ލިޔެކިޔުމަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ލިޔެކިޔުން ހިމެނެއެވެ. (-)1 މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓުގައި ހުރި
ފައިސާއާ ގުޅޭގޮތުން ނަމަ؛ -(i(އެ އެކައުންޓުގެ ކޭ.ވައި.ސީ މައުލޫމާތު. -(ii(ބޭންކު ސްޓޭޓްމަންޓުތައް ނުވަތަ
އެކައުންޓުން ކޮށްފައިވާ މުޢާމަލާތްތައް. -(iii(ކުރެޑިޓް ކާޑް ސްޓޭޓްމަންޓުތައް. -(iv(ލޯނާގުޅޭ މައުލޫމާތު. -(v(
އެ އެކައުންޓާގުޅޭ އެ ނޫން ވެސް މައުލޫމާތު. -(2) ނުއުފުލޭ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ؛ -(i(ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ދިރިއުޅޭ
އެ ނޫން ވެސް ތަނެއް ނުވަތަ ބިމެއްގެ މިލްކުވެރިކަމުގެ ލިޔުން. -(ii(ބިމެއް ނުވަތަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ދިރިއުޅޭ އެ
ނޫން ވެސް ތަނެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރި ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ބިމަކާ ގުޅޭ ވިއްކުމުގެ އެއްބަސްވުންތަކާއި މިލްކުވެރިކަން
ބަދަލުކުރުމާ ބެހޭ ލިޔެކިޔުން. -(3) ވިޔަފާރިއަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ؛ -(i(ޕްރޮފިޓް އެންޑް ލޮސް ސްޓޭޓްމަންޓާއި
ބެލެންސްޝީޓާއި ލެޖަރތައް. -(ii(ޝެއަރ ސެޓިފިކެޓާއި ބެނެފިޝަރީ މައުލޫމާތު. -(iii(ވިޔަފާރި މުޢާމަލާތްތަކުގެ
މައުލޫމާތު. -(4) ޓެކްސް ބަޔާންތަކާއި އާމްދަނީގެ ތަފުސީލުތައް. -(5) މުދަލުގެ މިލްކުވެރިކަން އަންގައިދޭ އެ ނޫން
ވެސް ލިޔެކިޔުން. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ށ)ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހާމަކުރަން އެންގޭނެ މައުލޫމާތުގެ
ތެރޭގައި މާލީ އިދާރާއެއްގެ އާންމު ވިޔަފާރީގައި ބޭނުންކުރާ އެކަ އުންޓިންގ ރެކޯޑުތައް ، ލެޖަރ، ކޭޝް ބުކްސް،
އެކައުންޓު ބުކްސް ފަދަ އެއްޗެހި ހާމަކުރުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކުން ލިބިއެއްނުދެއެވެ. (ރ)- މި
މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކަށް އެދި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ އިރު
އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ. (1) - އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް. -(2) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ
މައުލޫމާތު. -(3) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ކުރަމުންދާކަމަށް ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް. -(4)
5

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާ އެ ކުށް ކުރަމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ލިބިފައިވާ ހެކި. -(5) ހޯދަން
ބޭނުންވާ މައުލޫމާތާއި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ތަޙުޤީޤާ ގުޅުންހުރި ގޮތާއި ސަބަބު އަދި ؛ -(6) ހޯދަން ބޭނުންވާ
މައުލޫމާތު ލިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑު. -(7) ދަން ބޭނުންވާ މައުލޫމާތަކީ މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
މައުލޫމާތެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ، އަމުރަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ އިރު މާލީ އިދާރާގެ އެކައުންޓުގެ މަ އުލޫމާތު. (8) -
ހޯދަން ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތެއްގެ އަތުގައި، ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ
ކޮންޓްރޯލުގެ ދަށުގައި ހުރިކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތައް. -(9) އަމުރަށް އެދޭ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ
އިދާރާއާއި، އެ އިދާރާގެ ކަމާ ބެހޭ އޮފިސަރުގެ ނަމާއި، ސޮއި އަދި އިދާރާގެ ތައްގަނޑާއި، ހޯދަން ބޭނުންވާ
މައުލޫމާތު ހާމަކުރަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އެ އިދާރާގެ އޮފިސަރުގެ ނަމާއި ރޭންކު. -(10) އެ މައުލޫމާތު އަވަސް
ގޮތެއްގައި ބޭނުން ވާ ނަމަ އެކަން. (ބ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކަށް އެދެވޭނީ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ
ޚިދުމަތް ކަމުގައި ވާ ނަމަ، އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރަކަށެވެ.
އެނޫން ގާނޫނު ތަންފީޒު ކުރާ އިދާރާއެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ، އެ އިދާރާއެއްގެ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ސީނިއަރ
އޮފިސަރަކަށެވެ. (ޅ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކަށް އެދޭ އިރު އެ އަމުރު ނެރުނުކަން، އެ އަމުރު
ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ނޭނގޭ ގޮތަށް ނުވަތަ އަންގަންނުޖެހޭގޮތަށް އެ އަމުރު ނެރުމަށް އެދެވިދާނެއެވެ. ޕްރޮޑަކްޝަން
އަމުރު ނެރުން. 38 (ހ)- މި ގާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން
ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއް ނެރެން ވާނީ، އަންނަނިވި ހާލަތުގައެވެ. (-)1 ދައުލަތަށް މުދާ ނެގޭ ކުށެއް ، ކުށުގެ
ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ކޮށްފައިވާ ކަމުގެ، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި އެ މީހަކު ބައިވެރިވެފައިވާކަމުގެ ، ނުވަތަ
އެފަދަ ކުށެއް ކުރަންއުޅޭކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވުން. -(2) ހޯދަން ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ
ފަރާތެއްގެ ކިބައިގައި ، ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި، ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ހުރިކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ
ސަބަބުތައް ހުރުން. -(3) ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގުމުގެ މަގުސަދަށް ޓަކައި އެ މައުލޫމާތު ބޭނުންވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ
ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޯޓަށް ގަބޫލުކުރެވުން. (ށ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރޭ ޕްރޮޑަކްޝަން
އަމުރެއްގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ. (-)1 ހާމަކުރަން އަންގާ މައުލޫމާތުގެ ބާވަތް. -)2(މައުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ތަން. -(3) މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ގޮތް. -(4) މަ އުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ވަގުތުތައް.) -(5
މައުލޫމާތު ދޭންޖެހޭ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއާއި އެ އިދާރާގެ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ އޮފިސަރެއްގެ ނަން. -(6) އަމުރު
ތަންފީޒުކުރަން ފަށާ ތާރީޚާއި އަމުރު ދެމިއޮންނާނެ މުއްދަތު. -7 މި ގާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަމުރު ނެރޭ ހާލަތުގައި އަމުރާ ބެހޭ މައުލޫމާތު ހާމަކުރުމުގެ ނަތީޖާ. (-)8 އަމުރާ
6

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ޚިލާފުވުމުގެ ނަތީޖާ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ށ)ގެ ( )4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތު ކަނޑައެޅުމުގައި، އަމުރު
ނެރޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން މަދުވެގެން ސާދަ ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ. (ރ)- މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތް
ނަމަވެސް، އަމުރަށް އެދިފައި ވަނީ އަވަސް ގޮތެއްގައި މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަމަށް ވެފައި، އެ ފަދައިން
އަވަސް ގޮތެއްގައި އެ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން މުހިންމު ކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، އަދި މައުލޫމާތު
ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ފަރާތަށް އެކަން ކުރުމަށް ދަތިނުވާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، އެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުމަށް 3
ދުވަހަށް ވުރެ މަދުނުވާނެ ގޮތުގެ މަތީން އެއަށް ވުރެ ކުރު މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން
ނެރޭ ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކަށް އެދި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، އެ
މައުލޫމާތު އަވަސް ގޮތެއްގައި ބޭނުންވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވާ ނަމަ، 24 ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުމާ މެދު
ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ކޯޓު އަމުރެއް ރައްދުވާ ފަރާތަކަށް އެ އަމުރެއް ލިބުމުން
އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތިން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. (-)1 އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައުލޫމާތު ނުވަތަ ލިޔެކިޔުން
ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ހުށަހެޅުން. -(2) އެ އަމުރާއި އެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުމާ ބެހޭ މައުލޫމާތުގެ ސިއްރު
ހިފެހެއްޓުން. (ކ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއްގެ ދަށުން ހާމަކުރެވޭ މައުލޫމާތާ ގުޅޭ ގޮތުން
އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އެ އަމުރުން ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ. (-)1 ހާމަކުރެވޭ
ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑު އިންސްޕެކްޓްކުރުން. (-)2 ހާމަކުރެވޭ ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑު، ނުވަތަ އެ ލިޔެކިޔުމެއް
ނުވަތަ ރެކޯޑުގެ ބައެއް ނަކަލުކުރުން. -(3) ހާމަކުރެވޭ ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑު މި ގާނޫނުގެ މަގުސަދަށް ޓަކައި
ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ މުއްދަތަކަށް އެ އިދާރާއެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުން. ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަށް ބަދަލުގެނައުން،
39 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)- މި ގާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއްގެ ދަށުން
ހާމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތަކީ، އެ މައުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ ވިޔަފާރި ހަރަކާތްތަކާ ގުޅުންހުރި
މައުލޫމާތެއް ކަމަށް އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދީފި ނަމަ، އެ މައުލޫމާތު ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ
އިދާރާއަށް ހާމަކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ މައުލޫމާތު އެކުލެވޭ ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑު އިންސްޕެކްޓްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު
ދިނުމަށް ޓަކައި އެ ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރު އިޞްލާޙުކޮށް، އެ އަމުރަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއް އިޞްލާޙުކުރުމަށް އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން ހުށަހަޅަން
ވާނީ، އަމުރަށް އެދޭ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމާ އެކު، އެ ފަރާތުން އެދޭ ކަންކަން ސާބިތުކޮށް ދޭ ހެއްކާ އެކުގައެވެ. (ނ)-
މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއް އިޞްލާޙުކުރުމަށް އެ އަމުރުގެ ދަށުން ހާމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތު
ނިސްބަތްވާ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން، އެ މައުލޫމާތު ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް
7

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ހާމަކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ މައުލޫމާތު ހިމެނޭ ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑު އިންސްޕެކްޓްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް
ޓަކައި ކޯޓުން އެ އަމުރު އިޞްލާޙުކުރަން ވާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން
ސާބިތުކޮށްދީފިނަމައެވެ. (ރ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއް އިޞްލާޙުކުރުމަށް ފަނޑިޔާރު
ނިންމައިފި ނަމަ، އެ އިޞްލާޙު ގެނައި ސަބަބު މި މާއްދާގެ (ހ)އާ ހަވާލާދީ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. (ބ)- މި
މާއްދާގެ ދަށުން އިޞްލާޙުކުރެވޭ ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކަށް ޢަމަލުކުރެވޭނީ އިޞްލާޙުކުރެވޭ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް އެ
އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުންނެވެ. ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރާ ބެހޭ މައުލޫމާތު ހާމަނުކުރުން، 40 ވަނަ
މާއްދާ. (ހ)- ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއް ނެރުނުކަން، އެ މައުލޫމާތު ނިސްބަތްވާ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް ނޭނގޭ ގޮތަށް
ނުވަތަ އަންގަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް އަމުރު ނެރޭ ހާލަތުގައި، އެ އަމުރު ކޯޓުން ނެރެފައިވާކަން ނުވަތަ އެ އަމުރު
ތަންފީޒުކުރެވޭކަމުގެ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރާ، ގާނޫނު
ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރުންނަށް ހާމަކުރާ ކުރުން ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
ހާމަކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)އާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް އެއް ލައްކަ ރުފިޔާއިން ފެށިގެން އެއް
މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު އަމުރު ނެރުނު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރާ ޚިލާފުވުން، 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)- މި ގާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ
ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރެއް ރައްދުވާ ފަރާތަކުން، އެ އަމުރާ ޚިލާފުވެގެންނުވާނެއެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)އާ
ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް އެއް ލައްކަ ރުފިޔާއިން ފެށިގެން އެއް މިލިއަން ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
އިޚުތިޔާރު އަމުރު ނެރުނު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. (ނ)- މި ގާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ޕްރޮޑަކްޝަން
އަމުރެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހާމަކުރަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ރެކޯޑަކީ އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި
އެ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލުގެ ދަށުގައި ހުރި މައުލޫމާތު ކަމުގައި ނުވާ ނަމަ،
އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ލިޔެކިޔުމެއް ނުވަތަ ރެކޯޑެއް ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ހާމަކުރުމަށް އެ
ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުއަޅާފައިވާ ނަމަ، އަދި އެ މުއްދަތު ފާއިތުވުމަށް ފަހު ވީހާ ވެސް އަވަހަކަށް އެ
މައުލޫމާތު ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ފޯރުކޮށްދީފައި ވާ ނަމަ، އެ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން މި މާއްދާގެ
(ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ޕްރޮޑަކްޝަން އަމުރަކާ ޚިލާފުވި ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ. ހަތަރުވަނަ ބައި،
އެކައުންޓް ފްރީޒްކުރުމުގެ އަމުރު. އެކައުންޓް ފްރީޒްކުރުން، 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)- މާލީ އިދާރާއެއްގައި ވާ ވަކި
ފަރާތަކަށް ނިސްބަތްވާ އެކައުންޓެއްގައި ވާ ފައިސާއަކީ، ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ކަމަށް އެކަށީގެންވާ
ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، އަދި އަންނަނިވި ކަންކަން
8

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ފުރިހަމަ ވާ ނަމަ، އެ އެކައުންޓް ފްރީޒްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި އެ އިދާރާއަކަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. (-)1 އެ
އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާއަކީ، ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތައް
ހުރުން؛ އަދި -(2) އެ އަމުރު ނެރެނުދީފި ނަމަ، އެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުމާގުޅޭ ގުޅޭ ގޮތުން މި ގާނޫނުގެ
ފަސްވަނަ ބާބު ނުވަތަ ހަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހިންގާ މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅެން ވާ އިރަށް އެ
އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާ އެކުގައި ނުވަތަ އެއިން ބައެއް މަދުވެ، އެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުމަށް ހުރަސްއެޅޭނެ ކަމަށް
ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތައް ހުރުން؛ އަދި (-)3 އެ އެކައުންޓްގައިވާ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް މި ގާނޫނުގެ
53 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރިސްޓްރެއިންޓް އަމުރެއް، ނުވަތަ މި ގާނޫނުގެ 76 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ސިވިލް ރިސްޓްރެއިންޓް އަމުރެއް ނެރެފައިނުވުން. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއެއްގައިވާ
ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ އެކައުންޓެއް ފްރީޒްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދެވިދާނެއެވެ. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މާލީ
އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓެއް...
ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މާލީ އިދާރާއަކަށް ސާބިތުވާ މިންވަރަށް މައުލޫމާތު މި ލިބުނީ
ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައި ހުރި ފައިސާ. އެ ސާބިތުވާ މިންވަރަށް އައިސްގެން އެ މީހުން ޝަރުއީ ކޯޓަށް މި ހުށަހަޅަނީ
އެ މީހެއްގެ އެކައުންޓް ފްރީޒްކުރަން. ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަތައް ދާ ގޮތުން، މިސާލަކަށް މީހެއްގެ މުޅި ދިރިއުޅުމާ
ގުޅުންހުރި ކަމަކަށް ވެއްޖިއްޔާ ރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަތައް މިދާ ގޮތުން 3 އަހަރު، 4 އަހަރު، 5 އަހަރު، އަދި
ގޮސް 6 އަހަރުވަންދެން ވެސް އެބަދޭ ބައެއް ކަހަލަ މައްސަލަތައް ނުނިމި. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، އެ މީހެއްގެ އެ
ސާބިތުނުވެ ތިންހަތަރު އަހަރު ފަހުން މި ނިމުނީ، އެއީ ކުށްކޮށްގެން ހޯދި ފައިސާއެއް ނޫން ކަމަށް. އެކަމަކު އެ
ހާލަތުގައި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މީހާގެ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ފްރީޒްކުރެވިފައިތާ ހުންނާނީ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، މި
މުއްދަތު މިހާ ދިގުކޮށް އޮންނަ ކަމަށް ވަންޏާ ކިހިނަކުންތޯ ވާނީ. ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް ހައްގު ނޫން
ފަރާތްތަކަށް ލިބުމުގެ ފުރުޞަތު މީގެ ތެރެއަށް އަންނާނެ. އެ ޕޮއިންޓު އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ.
މީގެ ތެރެއަށް އައިސްދާނެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކަށް ވާތީ، އެ ޕޮއިންޓު ފާހަގަކޮށްލީ އިނގޭތޯ.
ރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީ ތެރޭގައި މައްސަލަތައް ހިނގަމުންދާ ގޮތުން ބައެއް ފަހަރު މީހުންގެ ގޯތިގެދޮރުގެ މައްސަލަތައް
ވެސް ހަމަ ހުށަހެޅޭ ވަރަށް ގިނަ ޒަމާންތައް ވަންދެން ނިމި، މީހުން ނިޔާވެ، ހުރިހާ ވާރިސުން ދުނިޔެއިންދާ ފަހުން
ވެސް ކޯޓުތަކުން މައްސަލަ ނިމިފައި އެބަ ހުރި. އަދި މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް ވެސް ހަމަ ކޯޓުތަކުގައި ހިނގަމުން
9

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
އެބަ ދޭ ވަރަށް ގިނަ ޒަމާންތަކެއްވަންދެން. އެހެންވީމާ، ފަހުން ކޯޓުން އަމުރު މި ނެރެނީ ހަތަރުފަސް އަހަރު ފަހުން
އެއީ ކުށްކޮށްގެން ހޯދި ފައިސާއެއް ނޫން ގޮތުގައި. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، އެ މީހާއަށް މާލީގޮތުން ވަރަށް ބޮޑެތި
ގެއްލުންތަކެއް ލިބިގެން ހިނގައިދާނެއޭ. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނުގައި އެ ޕޮއިންޓު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސް
އެއްގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކައިލުން އަޅުގަނޑަށް ފެންނާތީ އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާން ޝާމިން ޙަބީބަށް، ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާމިން ޙަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވި ޕޮއިންޓުތަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ
ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ. މީގައި ގިނަ ފަހަރަށް ގެއްލުން މި ވަނީ އާންމު މީހާއަށް މި ކަހަލަ ދަޢުވާތައް ކުރެވި،
އެކައުންޓު ފްރީޒްކޮށް. ދެން އެ ފާހަގަކުރެއްވިހެން 2 އަހަރު، 3 އަހަރު އެބަ ދޭ ކޯޓު މަރުޙަލާގައި. އެހިސާބަށް
ދާންވާ އިރަށް ރައްޔިތުމީހާއަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ގެއްލުންތައް އެބަ ވޭ. ވިޔަފާރިތައް ހުއްޓި، މީހާ ދިރިއުޅުން ހަލާކުވާ
ހިސާބަށް ދޭ. މީގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ހުރިހާ ކަމެއްގެ، އެހާ ތަފުސީލުކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މީގައި
ލިޔެވިފައި ވެސް ނޯންނާނެ. މިއަކު ނުވެސް ލިޔެވޭނެ. މި ތަންފީޒެއް ވެސް ނުކުރެވޭނެ ގިނަ ފަހަރަކު. މި
އަވަސްކުރާކަށް ބުންޏަސް އަވަހެއް ވެސް ނުކުރެވޭނެ. މީގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މީގެ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް
އޮންނާނީ މީގައި ހުރިހާ ކަމެއްގައި ވެސް އެންމެ ފަސޭހަ ޙައްލަކަށް އޮންނާނީ، އެކައުންޓެއް ވެސް ފްރީޒްކުރަންވީ.
ކުށްކުރާ މީހަކަށް ބެލިގެން، އެ ތަޙުޤީޤު ވެސް ކުރަންވީ. އެކަމަކު އެހިސާބަށް ދާންޖެހޭނީ މީހާގެ އެކައުންޓު
ފްރީޒްކޮށް، މީހާގެ ވިޔަފާރި ހުއްޓޭ ހިސާބަށް ގެންދަން ޖެހޭނީ އެކަށީގެންވާ ހެކި ހުރެގެން، ސާބިތުކުރެވޭވަރު ހެކި
ހުރެގެން. ހަމަ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މީހަކު މިވެނި މީހަކީ މިއީ ކުށްކުރާ މީހެކޭ، ނޫނީ މިވެނި މީހެއްގެ ފައިސާއަކީ
ކުށްކޮށްގެން ހޯދާ ހުރި ފައިސާކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. އެ ތަޙުޤީޤުކުރަންޖެހެއޭ ބުނެފައި، އެ މީހެއްގެ އެކައުންޓު
ފްރީޒްކޮށް ނޫނީ އެ މީހާއަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމަކީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް މީހުންނަށް އެ ދެވެނީ.
މީގައި މާއްދާއެއް އެކުލަވަންވީ ސާބިތުނުކުރެވިއްޖެ ނަމަ، އެ މީހާއަށް އޭގެ ހައްގު ބަދަލުދޭންޖެހޭނެއޭ. ސީދާ އެހެން
ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތިއްޔާ އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ އެއްވެސް މީހަކު ހަމަ ހުރެފައި އޮފީހަކުން، އިދާރާއަކުން
ކޮންމެވެސް ތަނަކުން ހަމަ މީހަކުގެ އެކައުންޓެއް ފްރީޒްކޮށް؛ އެހެންނޫނީ މީތި ވާ ގޮތަކީ މި ކަންތައްތައް ނާޖާއިޒު
10

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ގޮތުގައި ވެސް ބޭނުންކުރެވޭ އެބަ. ޝައްކުކުރެވޭ ، އެ މީހާގެ އެކައުންޓު ފްރީޒްކުރަންވީ. އެ މީހާއަށް، މި ސިޔާސީ
ގޮތުން ވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ހަމަ ގާނޫނެއް. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މީގެ ޙައްލަކަށް،
ފުރިހަމަ ޙައްލެއް ނުލިބުނަސް މީގައި ކޮންމެވެސް ޙައްލަކަށްވާނެ ކަންނޭނގެ ހަމަ ހުރެފައި މީހަކަށް އެ އަދަބު ދޭން
ނޫނިއްޔާ އެކަމެއް ކުރަން، ތަޙުޤީޤަކަށް އެ މީހާގެ ހުރިހާ މުދަލެއް، ނޫނިއްޔާ އެ މީހާގެ އެކައުންޓު ފްރީޒްކޮށް،
ހިފަހައްޓައި، އެ މީހާއަށް ދިރިއުޅުމަށް އުނދަގޫވާ ވަރަށް ކަންތައްތައް ގެންދިއުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ މީހާއަށް ވެސް
އެނގޭނެ މީތި ސާބިތުނުކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ދައުލަތުން އެބަ ދޭންޖެހޭކަން އޭނައަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ހަމަ
އެއަށް ވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް. މިއީ ދުނިޔޭގެ އެހެން ތަންތާ ވެސް އޮންނަ ގޮތް. މިހާރު މިވާ ގޮތަކީ ވަން ސައިޑެޑްކޮށް
މި ދަނީ. އެ މީހާގެ ކުށެއް ނެތޭ ބުނެފި ކަމަށް ވަންޏާ، ނޫނިއްޔާ ދޫކޮށްލީމަ އެ ހިސާބުން އެ ނިމުނީ. އަނެއްކާ އެ
މީހާ ފަށަންޖެހޭނީ ހަމަ ސުމަކުން. އެހެންވެގެން މި މުޅި އެތީގައި ޙައްލެއް ނާންނާނެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ގޮތަކަށް
މާއްދާތައް ކަނޑައެޅިޔަސް. ހަމަ އެ ޝަރުއީ މަރުޙަލާ ވެސް ހަމަ، މުޅި ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާ ވެސް ހަމަ
ދިގުދެމިގެންދާނެ އަހަރުތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެން އަވަސްކުރަންޖެހޭނެއޭ ބުންޏަށް އަވަހެއް ވެސް ނުވާނެ. އެކަމަކު އާންމު
މީހާގެ ހައްގެއް އޭގައި ހިމާޔަތްވޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހެން ފާހަގަކުރެވިފައި، އެގޮތަށް ފާހަގަކުރެވިފައި މީގައި
އޮތިއްޔާ. އޭރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުދަލެއް ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މީހެއްގެ މުދަލެއް ވެސް ނޫނީ ހިފަހައްޓައިފި
ކަމަށް ވަންޏާ އޭނައަށް އެނގޭ އޭނައަކީ ސާބިތުނުކުރެވޭނެ އެއްޗެއްކަން. ހަމަ ބުނެފައި ފްރީޒްކުރަނީކަން އެކައުންޓު
ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް އެނގޭނެ އަޅުގަނޑުގެ މުދާ މިގޮތަށް ފްރީޒްކޮށްގެން ހިފަހައްޓައިގެން ތިބެފައި އެންޑް
އޮފް ދަ ޑޭ މި ވާގޮތަކީ ދޫކޮށްލަންކަން މި ޖެހެނީ ކުށްކުރި މީހެއް ނޫނޭ، ކުށުގެ މުދަލެއް ނޫނޭ، ފައިސާއެއް ނޫނޭ
ކިޔާފައި. ދޫކޮށްލަންޏާ އަޅުގަނޑަށް އެބަ އެނގޭ އޭގެ ބަދަލު އަޅުގަނޑަށް ލިބޭނެކަން. އެހެންނޫނީ އަބަދު ވެސް ހަމަ
އެއް ބަޔަކަށް ގެއްލުންވަމުން ދެއްތޯ މި ދަނީ މީގައި. މީތި އެކުލެވިގެންވާންޖެހޭނީ ދެ ފަރާތަށް ވެސް މީގެ
ގެއްލުންނުވާ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މީގެ މާއްދާއެއް އެހެން އޮންނަ ކަމަށް ވަންޏާ ދެން މުޅި
އެތި ކިޔާ، ނިންމައިލީމަ ކަންނޭނގެ އިނގޭނީ. އެހެން އޮވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ފުރިހަމަވީ. މިއަށް ވުރެ
ފުރިހަމަވާނެއޭ. އެހެންވީމާ، އަޝްރަފް އެ ފާހަގަކުރެއްވި ކަންތައްތައް ވެސް ކުޑަވެގެންދާނެ އެ ހިސާބަށް، އެ ގޮތަށް
އޮވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ. އާދެ! އާދެ! އެހެންވެގެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ އެ ވާހަކަދެއްކީމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ
ހިތަށްއެރީ އެއަށް އެއްޗެއް ދަންނަވައިލާނަމޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
11

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން މުފީދު ޢަބްދުލްޤާދިރަށް.
މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން މުފީދު ޢަބްދުލްޤާދިރު ވާހަކަދެއްކެވު:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާމިން
އެ ދެއްކި ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްޗެއް އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންވާތީ ހަތަރު ވަނަ ބައިގައި، އެކައުންޓު
ފްރީޒްކުރުމުގެ ބައި، މި 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވާ. އަސްލުގައި ޝާމިން އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް
އެއްކޮޅަށް ބުރަވެފައި އޮތުމުން ގާނޫނެއް، ގާނޫނަކީ އިންސާނިއްޔަތަށް ރަޙުމަތެއްގެ ގޮތުގައި މި އޮންނަނީ.
އެހެންވީމާ، އޭރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކަންކަމެއް އެ ގޮތަކަށް ނުވޭ. އެއްކޮޅަކަށް ބުރަވެފައި އެ އޮންނަނީ ޓޭޕް
އެއްކޮޅަށް އޮޅިފަ އި. އެހެންވެއްޖިއްޔާ އެ ބުނާހެން މި ޒަމާނަކީ އަނެއްހެން ބަލާ ކަމަށް ވަންޏާ ބޮޑަށް ހަސަދަވެރި
ކަމުގައި ވަރަށް ގިނައިން އެބަ ދެމިގެންދޭ. ޚާއްސަކޮށް ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ތަނަވަސްކަމެއް ހުންނަ މީހެއް
ވެއްޖިއްޔާ އެތައް ބަޔަކު ހުންނާނެ އެ މީހާއަށް ވެސް ހަސަދަވެރިކަމެއް އުފެދިފައި. މީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މި އިން
ގޮތަށް ބުނާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަށް ވެސް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުން އޭތި އެއީ ކުށްކޮށްގެން ހޯދި މުދާ ކަމަށް
ސާބިތުނުކޮށްދެވިއްޖިއްޔާ އޮންނަންވާނެއޭ އެ މީހާއަށް ވެސް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ނޫނީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ލިބިދޭ
ބަދަލެއް ނޫނީ އެ ކަމަށް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ޢަދުލެއް. އެއީ ގާނޫނަކީ އިންސާނިއްޔަތަށް ރަޙުމަތެއްގެ ގޮތުގައި މި
އޮތީ ލައްވަވާފައި. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް ގާނޫނެއް ހަދާ އިރުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ބަލަންވާނެ ބެލެންސްކޮށް
ދެކޮޅަށް ވެސް، އެއްކޮޅަކަށް ވެސް އޭގެން ގެއްލުމެއް ނުވެ މި ކަންކަން ކުރެވިގެންދާނެ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ކަމާ ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާއި އެކިވަކި ފަރުދުންތައް ހާޒިރުކޮށް މިކަމާ މަޝްވަރާކުރެވިގެންދާ އިރުގައި
ޝާމިން، ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާމިން އެ ފާހަގަކުރެއްވި ޕޮއިންޓަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް
ބުރަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިލުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ). މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓެއް ފްރީޒްކުރުމަށް އެދި
ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަކުން ހުށަހަޅަން ވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކުރާ އެ އިދާރާއެއްގައި ހުއްދަކޮށްފައިވާ
އޮފިސަރެއްގެ އެފިޑެވިޓަކާ އެކުގައެވެ. (-)1 ފްރީޒްކުރަން އެދޭ އެކައުންޓު ހުރި މާލީ އިދާރާ. -)2(ފްރީޒްކުރަން
އެދޭ އެކައުންޓުގެ އައިޑެންޓިފިކޭޝަން މައުލޫމާތު. -(3) އެ އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާއަކީ ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ
12

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ފައިސާ ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް ހުރި ސަބަބުތައް. -(4) އެ އަމުރު ނެރެނުދީފި ނަމަ އެ އެކައުންޓުގައި ވާ ފައިސާ
ނުވަތަ އެއިން ބައެއް މަދުވެ ދައުލަތަށް ނަގަންޖެހޭ ފައިސާ ނެގުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމަށް ބެލެވޭ
ސަބަބުތައް. (ރ)- މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި "މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާ" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ ، އެ ކައުންޓުގެ ބެލެންސްގައި އެއިރެއްގައި ހުރި ފައިސާއަކަށެވެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ (ރ)ގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި
މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓެއްގެ ބެލެންސްގައި ހުރި ފައިސާގެ ތެރެއިން ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ފައިސާއަކީ
ހަމައެކަނި އޭގެ އެއްބައި ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް ، މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި އެ އެ ކައުންޓުގައިވާ ފައިސާއަކީ
ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ކަމަށް ބަލައި ހިފަހައްޓަން ހުށަހެޅިދާނެ ފައިސާއެކެވެ. އެކައުންޓު ފްރީޒްކުރުމުގެ
އަމުރުނެރުން، 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)- މި ގާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއިން
ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން
ފުރިހަމަވާކަން ފަނޑިޔާރަށް ގަބޫލުކުރެވިއްޖެ ނަމަ އެ ކައުންޓު ފްރީޒްކުރުމުގެ އަމުރެއް ފަނޑިޔާރު ނެރެންވާނެއެވެ.
-(1) އެ ކައުންޓުގައިވާ ފައިސާއަކީ ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތައް
ހުރުން؛ އަދި -(2) އެ އަމުރު ނެރެ ނުދީފި ނަމަ އެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން މި ގާނޫނުގެ 5 ވަނަ
ބާބު ނުވަތަ 6 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހިންގާ މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅެންވާއިރަށް އެ ފައިސާ އެކުގައި ނުވަތަ
އެއިން ބައެއް މަދުވެ، އެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުމަށް ހުރަސްއެޅޭނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތައް
ހުރުން. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ކަމަށް ބެލުމުގައި
އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ރިއާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ. -(1) ދައުލަތަށް މުދާ ނެގޭ ކުށެއް އެކައުންޓު
ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާކަމުގެ ، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި އެ މީހަކު ބައިވެރިވެފައިވާކަމުގެ ، ނުވަތަ
އެފަދަ ކުށެއް އެ މީހަކު ކުރަން އުޅޭކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވާ ކަން ނުވަތަ؛ -(2) ދައުލަތަށް މުދާ ނެގޭ ކުށެއް މީހަކު
ކޮށްގެން އެ ކުށު ގެ ޢަމަލުން އެ އެކައުންޓް ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ސީދާގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުގައި މަންފާ
ލިބިފައިވާކަން ނުވަތަ؛ -(3) އެ އެކައުންޓް ބޭނުންކޮށްގެން މި ގާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް
ކޮށްފައިވާ ކަން ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވާކަން ނުވަތަ؛ -(4) އެ އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާއަކީ
ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ އެ ނޫން ވެސް ސަބަބެއް އޮތުން. (ނ)- މި
މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ކަމަށް ބެލުމުގައި ވަކި ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަން ސާބިތުވުން ލާޒިމެއް
ނޫނެވެ. (ރ)- އެކައުންޓް ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއް މެދުވެރިކޮށް މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓް ފްރީޒުކުރުމުގެ
ނަތީޖާއަކީ އެ އެކައުންޓު ގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ ވެރިފަރާތްތަކުން އެ އެކައުންޓު ގައިވާ ފައިސާ ވިތްޑްރޯކުރުމާއި އެ
13

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
އެކައުންޓް މެދުވެރިކޮށް ފައިސާގެ މުޢާމަލާތްތައް ކުރުން ވަގުތީގޮތުން ހުއްޓުވުމެވެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން
އެކައުންޓް ފްރީޒު ކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރޭ އިރު އެ އަމުރުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
-(1) އަމުރު ނިސްބަތްވާ މާލީ އިދާރާ. -(2) ފްރީޒުކުރެވޭ އެކައުންޓު ނަންބަރު ހިމެނޭ ގޮތުން އެކައުންޓު ގެ
އައިޑެންޓިފިކޭޝަން މައުލޫމާތު. -(3) އެކައުންޓް ފްރީޒު ކުރަނީ އެ އެކައުންޓު ގައިވާ ފައިސާއަކީ ކުށްކޮށްގެން
ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ކަމަށް ބެލެވޭތީކަން. (-)4 ( )6 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހާ ލަތުގައި ފިޔަވައި އަމުރަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށް ފަހު އެ އެކައުންޓު ގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ ވެރިފަރާތްތަކުން އެ އެކައުންޓު ގައިވާ ފައިސާ
ވިތްޑްރޯކުރުމާއި އެ އެކައުންޓު މެދުވެރިކޮށް ފައިސާގެ މުޢާމަލާތްތައް ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މާލީ އިދާރާއިން
ދީގެންނުވާނެކަން. -(5) އަމުރު ދެމިއޮންނާނެ މުއްދަތު. -(6) އަމުރު ނެރެނީ އެ އެކައުންޓުން ބައެއް މުޢާމަލާތްތައް
ކުރުން ހުއްދަކުރުމާ އެކުގައި ކަމަށް ވާ ނަމަ އެފަދައިން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ މުޢާމަލާތްތައް. -(7) އަމުރަށް އެދުނު
ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާގެ މައުލޫމާތު. އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން، 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)-
މި ގާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެފި ނަމަ،
އެ އަމުރަށް އެދުނު ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއިން އަމުރު ނިސްބަތްވާ މާލީ އިދާރާއަށް އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ އަމުރަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ މާލީ އިދާރާއަށް އެ އަމުރެއް ފޯރުކޮށްދޭ ތާރީޚުން
ފެށިގެންނެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ އަމުރުގެ ކޮޕީ ލަސްވެގެން އަމުރު
ނެރޭ ތާރީޚާ ވިދިގެން އަންނަ ފުރަތަމަ ރަސްމީ މަސައްކަތު ދުވަހުގެ ކުރިން ދޭންވާނެއެވެ. (ނ)- މި މާއްދާގެ
(ށ)ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މާލީ އިދާރާއަށް އަމުރު ރައްދުކޮށްފައި ނުވާ ނަމަ، ނުވަތަ އެ މުއްދަތު
ފާއިތުވާ ފަހުން އެ އަމުރު ރައްދުކޮށްފައިވާ ނަމަ، އެ އަމުރަށް ޢަމަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. (ރ)- މި ގާނޫނުގެ 43
ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެފި ނަމަ، އެ އެކައުންޓުގައިވާ
ފައިސާއާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ގާ ނޫނުގެ ފަސްވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ނުވަތަ ހަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން މުދާ ހިފެހެއްޓުމުގެ
އަމުރެއް ނެރެންދެން ނުވަތަ އެ އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުމާ މެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން ނުވަތަ
އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެންނަންދެން އެ އެކައުންޓު ފްރީޒު ކުރުން ދަމަހައްޓައި އެ
އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާ ބެލެހެއްޓުމަކީ މާލީ އިދާރާގެ ޒިންމާއެކެވެ. (ބ)- މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓަކުން އެ
އިދާރާއެއްގެ ބޭނުމަށް ޓަކައި އުނިކުރުން ގާނޫނީގޮތުން ހުއްދަ އަދަދެއް ނުވަތަ އެ އިދާރާއިން އަދާކުރަންޖެހޭ ގާނޫނީ
އިލްތިޒާމެއް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން އެ އެކައުންޓުން އުނިކުރަންޖެހޭ އަދަދެއް އެ އިދާރާއިން އުނިކުރުމަކަށް މި މާއްދާގެ
(ނ) ހުރަހެއްނާޅައެވެ. (ޅ)- މި ގާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓު
14

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން މާލީ އިދާރާއިން ނުވަތަ އެ އިދާރާގެ އޮފިސަރެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފެއް ނުވަތަ އެ
އިދާރާގެ އޭޖެންޓަކު ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން އެ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް އެއްވެސް ދަޢުވާއެއް
ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރުގެ މުއްދަތު ، 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)- މާލީ އިދާރާއެއްގެ އެކައުންޓު
ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު މި މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން އިތުރުނުކުރާހާ ހިނދަކު، އެ އަމުރު ދެމިއޮންނާނީ އެ
އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވަންދެން ނުވަތަ އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން މި ބާބުގެ ތިންވަނަ ބައިގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން މުދާ ހިފެހެއްޓުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ރިސްޓްރެއިންޓް އަމުރަކާ މެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅައިފި ނަމަ
އެ ތާރީޚާ ހަމައަށެވެ. (ށ) - އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު ކަމުގައި ކޯޓުން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް
ކަނޑައަޅާ މުއްދަތު ވާންވާނީ ގިނަވެގެން ތިން ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. (ނ)- އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އެކައުންޓު
ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު ކޯޓަށް އިތުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. (-)1 އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ގާނޫނު
ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއިން ހުށަހެޅުން. އަދި؛ (2) އަމުރު ނިސްބަތްވާ އެކައުންޓު ގައިވާ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް ޓަކައި...
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތަކުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި 44 ވަނަ
މާއްދާގެ (ޅ)ގައި މި ބުނާ އޮ ފިސަރު ނުވަތަ މުވައްޒަފު ނުވަތަ އިދާރާގެ އެޖެންޓަކު ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރާ
ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން އެ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެއްވެސް ދަޢުވާއެއް ނުކުރެވޭނެ. އޭގެ މާނައަކީ އެ އޮފިސަރު
ނޫނިއްޔާމުން އެ އެޖެންޓު ބައެއް ކަންތައްތަކުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ މައްޗަށް ދަޢުވާނުކުރެވޭނެއޭ ބުނެ، ހުރިހާ ކަމެއް އެ
ބޭފުޅުން ކުރާ ކަންތައް ހަންޑް ރެޑް ޕަސެންޓު ނުވެ ވެސް ހިނގައިދާނެ. އަދި އޭގެ ބައެއް ކަންތައްތައް، ދެން އެ
ޕޮޒިޓިވާ އި ނެގެޓިވް، ދެބައި ވެސް އުޅޭ. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ ކޮންމެ ފަހަރަކު ނުވާ ކޮންމެ ކަމަކީ އެއީ އަދި
އެ ބައެއްގެ މައްޗަށް އެ ބަޔަކު އެކަން އެ ކުރީ ރަނގަޅަކަށް ނޫނޭ އެގޮތަކަށް ވެސް ކަނޑައެއް ނޭޅޭނެ. ކޮންމެވެސް
އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ލިބިފައި ހުރި މައުލޫމާތެއްގެ މައްޗަށޭ ހިސާބަށް އޮފިސަރު އެ ދަނީ. އެ މައުލޫމާތަކީ އެއީ ކުށް
މައުލޫމާތަކަށް ވެސް ވެދާނެ ނޫނިއްޔާ ހަގީގަތަކަށް ވެސް ވެދާނެ. މީގައި ދެކޮޅު އެބަ އޮވޭ. އެހެންވީމާ، އެއާ
ގުޅިގެން އެ އޮފިސަރަށް ނޫނިއްޔާމުން އެ އެޖެންޓަކަށް ދަޢުވާނުކުރެވޭނެއޭ އެއީ އަސްލު އެ މާއްދާގެ (ޅ)ގައި އެ
ބުނާ ވާހަކައަ ކީ. އޭތި އަ ޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ އޮތީ ރަނގަޅަށްހެން. އޭތީގައި މައްސަލައެއް
ނެތްހެން އަޅުގަނޑު.
15

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވައިލާނަން. މިހާރު ގާނޫނުތަކުގައި ހުންނަ ބައެއް ކަހަލަ މި ކަހަލަ މާއްދާތަކުގައި،
ޝާމީން އަނެއްހެން ރައްދެއް ދޭކަށް ނޫން. އެކަމަކު ބައެއް ފަހަރަށް މި ކަހަލަ މާއްދާތަކުގައި ވާގޮތަކީ މި ގާނޫނުގައި
ވެއްޖެ އްޔާ މި އަންނަނީ މިހާރު ދައްކާ ވާހަކަތަކުގައި މި އޮންނަނީ އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުން ދެއްތޯ. މިސާލަކަށް
ބޭންކެއްގައި އުޅޭ މުވައްޒަފަކު ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން އެކައުންޓު ފްރީޒުކުރުމުގެ ޢަމަލު އޭނަ ޢަމަލުކުރާނެތާ
ކޮމްޕިއުޓަރުން ވިޔަސް އެ ކުރާ މަސައްކަތެއް އޮންނާނެތާ ފްރީޒުކުރަން. ދެން ފަހުން ޝާމީން ދެންމެ ތި ވިދާޅުވި
ގޮތަށް އޭނަގެ މައްޗަށް ސާބިތުވިއްޔޯ މި އެކައުންޓު ފުރީޒުކުރެވުނު މީހާ ކުށެއް ނުކުރާ ކަމަށް. އޯކޭ. އެކަމަކު 3
ދުވަސްވަންދެން ކުރީ. އެހެން ވެއްޖެއްޔާ ބައެއް މީހުން އެބަ ބުނޭ ދެއްތޯ އެ ކަން ކުރި މީހާއޭ، ކަލޭއޭ ކުރީ
މިސާލަކަށް ބޭންކު ސްޓާފާ ދިމާލަށް. އެކަމަކު އޭނަ އެ ކުރަނީ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުންތާ. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތުގައި
އޭނަ މައްޗަކަށް ދަޢުވާއެއްނުކުރެވޭނެ އިނގޭތޯ.
ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޝްރަފް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ތި ޕޮއިންޓު އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވެނީ އަދި ރަނގަޅަށް އިނގޭތޯ. އެއީ މިހާރު އެހެން ނޫނިއްޔާ މި
ގާނޫނު ތަންފީޒެއް ނުކުރެވޭނެ. ހަގީގަތުގައި މި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށް ޓަކައި ބަލަންޖެހޭ މީސްމީހުން ވެސް
ތިބޭނެތާ. ކޮންމެވެސް ބަޔަކު ބަލައިގެންތާ ބަޔަކު ކުށްވެރިވާކަން މި އެނގެނީ ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ މީހުންގެ
ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން އެ މީހުން އެ ބަލަނީ. އެ މީހުންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން އެ މީހުން ފާހަގަކޮށްފައި، ދެން
ހަމަ ތިބެލާފައި ބަޔަކު ޓްރާންސެކްޝަނެއް ހެދިއޭ ކިޔާފައި ވެސް ނުކުރާނެ. އެހެންވެއްޖެއް އުސޫލުން ބޭރުން އެ
މީހުން ކުރާ ކަންތަކުގެ ސަބަބުން އެހެން ގާނޫނުތަކުން އެ މީހުންގެ މައްޗަށް ފިޔަވަޅުއެޅޭ ގޮތްތައް ހުންނާނެ އެ
މީހަކު ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނުން ވެސް. ދެން އެހެންވީމާ، ތި ޕޮއިންޓް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވެނީ އަދި ރަނގަޅަށް އެ
މީހުން ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން ފަރުވާކުޑަވެގެން އެ ކުރާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ވާ ގެއްލުމުގެ އަދަބު އެ މީހަކަށް
ލިބޭނެ އެ މީހާ އަދާކުރާ ތަނަކުން. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ތިއަށް ތި ނޫން ގޮތްގޮތަށް ބަދަލުކުރަން ވެއްޖެއްޔާ
ފަހަރެއްގައި މި ގާނޫނުގެ ބޭނުންކެނޑިދާނެ. މި ކުރަން ބޭނުންވާ މަގުސަދު ހާސިލުކުރުމަށް ހުރަސްތަކެއް އަންނާނެ.
އެ ޕޮއިންޓް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
16

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީގެ 14 ވަނަ ބައްދަލުވުން 28 އޮކްޓޫބަރު 2026
45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)- އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އެކައުންޓް ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު ކޯޓަށް
އިތުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. -1 އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއިން ހުށަހެޅުން. އަދި؛
-2 އަމުރު ނިސްބަތްވާ އެކައުންޓުގައިވާ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް ޓަކައި މި ގާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
ރެސްޓްރެއިންޓް އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވުމާ އެކު އެ އަމުރާ މެދު ކޯޓެއް ގޮތެއް ނިންމާފައި ނުވުން. (ރ)- މި
މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން އެކައުންޓް ފްރީޒްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުގައި ކަނޑައެޅޭ ވަކި
އަދަދެއްގެ ދުވަހަކަށް ނުވަތަ މި ގާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
ރެސްޓްރެއިންޓް އަމުރަކަށް ނުވަތަ ސިވިލް ރެސްޓްރެއިންޓް އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާހުށަހެޅުމަކާ މެދު ކޯޓުން ގޮތެއް
ކަނޑައަޅަންދެން އެ އަމުރު ދެމިއޮންނަ ގޮތަށް އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން
މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއިން ހުށަހަޅަން ވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ހެކިކޮށްދޭ
އެފިޑެވިޓަކާ އެކުގައެވެ. -(1) ފުރަތަމަ ނެރެފައިވާ އެކައުންޓް ފްރީޒުކުރުމުގެ އަމުރުގެ މައުލޫމާތު. އަދި؛ -(2)
އަމުރު ނިސްބަތްވާ އެކައުންޓުގައި ވާ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް ޓަކައި މި ގާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
ރެސްޓްރެއިންޓް އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާކަން. (ޅ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭ އަމުރަކަށް
ޢަމަލުކުރެވޭނީ ފުރަތަމަ އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިން އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް މާލީ
އިދާރާއަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުންނެވެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކޮމިޓީއަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ވަގުތު ހަމަވީމަ މިހިސާބުން ނިންމައިލަން އަޅުގަނޑު
ގަސްތުކުރަނީ. ދެން މި އަންނަ ހަފުތާގައި ތަންކޮޅެއް ދިގުކޮށް ކޮމިޓީގެ ވަގުތު ބާއްވަން ގަސްތުކުރަނީ މި ގާނޫނު
ދެލިގަނޑު އެއްކޮށް ކިޔަ އި ނިންމުމަށް ޓަކައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މައުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވައިލީ. މިއަދަށް
ނިންމައިލާނަން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް އިނގޭތޯ.
____
17